

ЛІТЕРАТУРА

1. Бібік Н.М., Ващенко Л.С., Локшина О. І., Овчарук О.В., Парашенко Л.І. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / О.В.Овчарук (заг. ред.). – К.: К.І.С., 2004. – 112 с.
2. Гендина Н.И., Колкова Н.И., Скипор И.Л., Стародубова Г.А. Информационная культура личности в библиотеках и образовательных учреждениях / Н.И. Гендина (общ. ред.). – М.: Изд-во «Школьная библиотека», 2005. – 296 с.
3. Герцик В.Я. Современное образовательное пространство. – М.: Новое литературное обозрение, 2001. – 216 с.
4. Дворецкий С.И. Формирование информационной культуры специалиста // Информатика и образование. – 2001.– № 4 – С. 21-31.
5. Ильганова В.А. Влияние информатизации на культуру генез современного общества // Библиотечное знание. Документоведение. Информология. – 2004. – № 1. – С. 58-62.
6. Казаков И.С. Информационная культура будущего педагога // Высшее образование. – 2006. – № 10. – С. 47-48.

УДК 378.14

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТІВ ТЕХНІЧНОГО КОЛЕДЖУ ДО МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Чорнописький С. Є., здобувач

Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка

Сучасному випускнику коледжу сьогодні потрібно на високому рівні володіти професійними знаннями та навичками, комп'ютером чи інформаційними технологіями. Повноцінне життя не можемо собі уявити без комп'ютера. Він для студентів – наставник, інструмент творчості, який розвиває та заохочує до пошуків. Інтернет вирішує багато проблем. Викладачі технічного коледжу великого значення надають електронні освіти.

Дослідження проводяться з 29.11.2005 р. на базі Тернопільського технічного коледжу у формі анкет, тестів, дослідно-експериментальних робіт у чотири етапи. У дослідженні взяли участь групи, які навчаються на факультеті професійної підготовки. Усього залучено 200 студентів, яких порівню поділено на експериментальну та контрольну групи.

Аналіз результатів констатувального експерименту свідчить, що рівень знань і навичок студентів II курсу в основному є достатнім для формування початкового орієнтування у вирішенні професійно-педагогічних завдань.

Ключові слова: інформаційні технології, комп'ютер, інноваційний засіб, інформатика, професійне спрямування, Інтернет, електронні підручники, дослідження, експеримент, експериментальна та контрольна групи, діаграма, аналіз.

Чернопиский С. Е. РОЛЬ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПОДГОТОВКЕ СТУДЕНТОВ ФАКУЛЬТЕТОВ ТЕХНИЧЕСКОГО КОЛЛЕДЖА К БУДУЩЕЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ / Тернопольский национальный технический университет им. В.Гнатюка, Украина.

Современному выпускнику колледжа сегодня нужно на высоком уровне владеть профессиональными знаниями и навыками, компьютером или информационными технологиями. Полноценную жизнь не можем себе представить без компьютера. Он для студентов – наставник, инструмент творчества, который развивает и поощряет к поискам. Интернет решает много проблем. Преподаватели технического колледжа большое значение придают электронному образованию.

Исследования проводятся из 29.11.2005 г. на базе Тернопольского технического колледжа в форме анкет, тестов, опытно-экспериментальных работ в четыре этапа. В исследовании приняли участие группы, которые учатся на факультете профессиональной подготовки. Всего привлечено 200 студентов, которых поровно разделили на экспериментальную и контрольную группы.

Анализ результатов констатирующего эксперимента говорит, что уровень знаний и навыков студентов II курса в основном является достаточным для формирования начального ориентирования в решении профессионально-педагогических заданий.

Ключевые слова: информационные технологии, компьютер, инновационное средство, информатика, профессиональное направление, Интернет, электронные учебники, исследования, эксперимент, экспериментальная и контрольная группы, диаграмма, анализ.

Chornopysky S.E. A ROLE OF THE INFORMATIVE TECHNOLOGIES IN PREPARATION OF STUDENTS OF FACULTIES OF TECHNICAL COLLEGE TO THE FUTURE PROFESSIONAL ACTIVITY / Ternopil National Technical University named by V.Hnatyuk, Ukraine

The modern college graduator needs to own professional knowledges and skills, computer or informative technologies at high level today. Valuable life can not be imagined without a computer. He is a tutor for students, instrument of creation, which develops and encourages to the searches. The Internet solves many problems. The teachers of technical college give a great importance to the electronic education.

The researches are conducted on the base of the Ternopil Technical College in the form of questionnaires, tests, research-experimental works in four stages from 29.11.2005. Groups, which study on the faculty of professional training, took part in the research. In general 200 students are attracted, which are divided into the experimental and control groups.

The analysis of the research of the established experiment proves that a level of knowledges and skills of students of II course is mainly sufficient for forming of the initial orientation in the decision of professionally-pedagogical tasks.

Key words: informative technologies, computer, innovative mean, informatics, professional direction, Internet, electronic textbooks, researches, experiment, experimental and control groups, diagram, analysis.

Вибір Україною курсу на входження в Європейський економічний та освітній простір, інтеграція з європейськими країнами, інтернаціоналізація ділових стосунків у різних сферах діяльності людини підвищує попит на випусників технічних коледжів, які б швидко знайшли своє місце в інформаційному суспільстві, виявили б готовність опанувати нові інформаційні технології, оволоділи навичками використання комп'ютера як інноваційного засобу повсякденної діяльності.

У нашій державі вища освіта визнана однією з провідних галузей розвитку суспільства. Стратегічні напрямки її розвитку визначено Конституцією України, законами України "Про освіту", Національною доктриною розвитку освіти, указами Президента України, постановами Кабінету Міністрів України. Перед освітньою сферою відкриваються нові перспективи, серед яких доцільно виділити такі [1, 180]:

- створення глобальних освітніх систем, що дозволяють одержати доступ до різноманітних освітніх ресурсів світу;
- підвищення якості освіти за рахунок впровадження в навчальний процес нових освітніх технологій та педагогічних стратегій;
- використання інформаційних технологій надають можливість особам самореалізуватися та самоідентифікуватися на більш високому інтелектуальному рівні.

Реформування освіти, розвиток економічних, політичних та соціокультурних зв'язків між країнами, масові міграції людей – усе це підвищило статус технічного коледжу.

Сучасному випуснику технічного коледжу для професійної мобільності та конкурентноспроможності на ринку праці потрібно на високому рівні володіти професійними знаннями та навичками, комп'ютером та інформаційними технологіями, а також володіти таким рівнем знань, який дозволить йому в професійно орієнтованому спілкуванні отримувати необхідну інформацію за фахом, бути готовому оперувати необхідною інформацією для вирішення певних завдань під час виконання посадових та професійних обов'язків.

Мета цієї статті – розглянути можливості використання інформаційних технологій (комп'ютер, бази даних, Інтернет-ресурсів, електронних підручників) на заняттях з біології.

Завдання:

- 1) виділення інформаційних технологій;
- 2) вказати на значення перенесення їх у навчальний процес, що сприяє формуванню готовності студентів технічних коледжів до майбутньої професійної діяльності засобами інформаційних технологій.

Уперше термін "інформаційні технології" в науку ввів В.М.Глушков, який визначає "інформаційні технології як процеси, пов'язані з опрацюванням і передаванням інформації" [2, 552]. Якщо підходити до інформаційних технологій з цієї позиції, то такі технології існували завжди, оскільки процес навчання пов'язаний з передаванням інформації від учителя до учня, від батьків до дітей, від однієї людини до іншої. Із появою комп'ютера з'явився термін "нові інформаційні технології".

Слід зазначити, що дидактичні проблеми і перспективи використання інформаційних технологій у навчанні досліджував І.В.Роберт, психологічні основи комп'ютерного навчання визначив Ю.І.Машбиць,

систему підготовки вчителя до використання інформаційних технологій у навчальному процесі запропонував М.І.Жалдак.

Дуже складно уявити собі повноцінне життя без використання комп'ютера. Адже соціально-економічні та політичні фактори визначають сьогодні соціальне замовлення суспільства щодо рівня та якості володіння комп'ютером за професійним спрямуванням. Він не тільки відображає, а й запам'ятовує й переробляє інформацію. Саме комп'ютер надає викладачеві можливість побудувати свою роботу, щоб урахувати особливості кожного студента. Треба чітко усвідомити, що комп'ютер – це не тільки наставник для студента, це перш за все інструмент творчості, який розвиває та заохочує до пошуків. Кожен студент сам вибирає послідовність вивчення навчального матеріалу, виходячи зі свого інтересу та рівня знань із предмета, а також задає швидкість подання задач, час, необхідний для їх розв'язання.

Можливості комп'ютера необмежені. Його використовують не тільки для подання необхідної інформації у вигляді текстової, але й у вигляді статичного та динамічного зображення зі звуком.

Інтернет дозволяє вирішувати сьогодні багато проблем. Останнім часом популярності набувають Інтернет-проекти, які не тільки сприяють формуванню готовності студентів до майбутньої професійної діяльності, але й допомагають отримати великий обсяг професійної інформації. Використання проектно-технології дозволяє актуалізувати її знання, які вже мають студенти, прийшовши на навчання до коледжу, а також активізувати науково-дослідницьку діяльність. Студент не лише повинен вміти шукати необхідну інформацію, але і обробляти її, а саме класифікувати і аналізувати певні факти. Далі перед студентом постає питання презентації свого проекту. Визначеного стандарту представлення проекту немає. Студент може показати свою творчість. Він може подати свій проект у вигляді друкованого тексту – із фото-, аудіо- або відео-представленнями.

Ринок інформаційних технологій пропонує студентам велику різноманітність інформаційних продуктів та послуг.

Використання Інтернету на заняттях за професійним спрямуванням має широкі перспективи.

В Інтернеті великий обсяг інформації, і вона завжди актуальна, автентична за змістом, функціями та формою. Вона підготовлена фахівцями, має високу якість, а також відповідає індивідуальним інтересам та потребам студентів.

Викладачі технічного коледжу великого значення надають електронній освіті, яка охоплює навчання на всіх його рівнях і використовують електронний зв'язок через Інтернет, Інтранет та Екстранет повністю або частково. Деякі віддають перевагу "он лайн-навчанням". Web-освіта є підвидом електронної освіти та відноситься до навчання, що використовує Інтернет-браузер (наприклад, Internet Explorer).

Нововведенням є швидке поширення електронних підручників. Похвально, що в закладі є електронна бібліотека. Із результатів аналізу анкетних даних зрозуміло, що електронна книга для студентів коледжу – це високотехнологічний пристрій, куди можна внести інформацію обсягом на тисячі друкованих сторінок. Зручність електронної книги полягає в можливості мати бібліотеку в себе вдома, розміром в одну книжку; в електронній книзі легко можна знайти потрібну інформацію, що завжди є проблемою навчальних програм. Адже основне її призначення – надавати, представляти інформацію, це інформаційна система.

Сьогодні багато викладачів технічного коледжу роблять спроби створення електронних підручників для студентів різних спеціальностей технічного профілю. Отже, створення електронних підручників дозволяє вирішити важливе завдання нашого часу – вивчення інформатики за професійним спрямуванням, оскільки знання саме з цього предмета відкриває великі можливості перед майбутніми фахівцями – доступ до досягнень світової науки через усне та письмове професійне спілкування. Електронні видання забезпечують основну дидактичну мету – самоосвіту.

Дослідження проводяться з 29.11.2005 року на базі Тернопільського технічного коледжу у формі анкет, тестів, дослідно-експериментальних робіт у чотири етапи. Перший етап – 1 семестр (2005 р.), другий – 2-3 семестри (2006 р.), третій – 4-5 семестри (2007 р.), четвертий – 6-7 (2008 р.).

Питання анкет, завдання тестів і експерименту використовують на чотирьох етапах формування готовності студентів технічних коледжів до майбутньої професійної діяльності засобами інформаційних технологій.

Перший і другий етапи (1-3 семестр – 2005-2006 рр.) передбачають мотивацію та знайомство студентів із специфікою технічно-педагогічної діяльності, розуміння цілей технічно-педагогічної підготовки до майбутньої професійної діяльності засобами інформаційних технологій, а також роль та місце комп'ютера в сучасному інформаційному середовищі.

У дослідженні взяли участь групи, які навчаються на факультеті професійної підготовки (оператори комп'ютерного набору, оператори комп'ютерної верстки, секретар керівника). Усього до експерименту було залучено 200 студентів, яких порівнювано було поділено на експериментальну та контрольну групи.

Для оцінки готовності студентів до професійної діяльності ми використовували карту педагогічної оцінки і самооцінки їх здібностей до вирішення технічних завдань, а також визначали при цьому їх рівні.

Перший зріз показав нам практично нульовий рівень системного бачення технічних завдань в умовах сучасного інформаційного середовища.

На третьому етапі (4 семестр – 2007 р.) студентам були запропоновані ті ж анкети, що й на перших двох етапах для з'ясування, наскільки сформований інформаційний компонент готовності до професійної діяльності за допомогою інформаційних технологій.

Запитання першої анкети нам давали змогу з'ясувати, чи зуміли студенти опанувати персональний комп'ютер; чи використовують вони його в навчальному процесі; чи вміють правильно користуватися комп'ютерною технікою.

Результати цього анкетування показали, що в експериментальній групі вільно користуються комп'ютером 60 студентів із 100 (60%), а лише мають навички користування 40 студентів із 100 (40%). У контрольній групі ці показники становили – 48% та 52% відповідно (Рис.1).

Отримавши результати констатувального експерименту, ми можемо говорити про те, що в експериментальній групі вільно користуються комп'ютером 60% студентів. Це хороший показник, і сподіваємось, що в недалекому майбутньому решта 40% студентів перейдуть від навичок користування комп'ютером до вміння. Дещо гірша картина спостерігається в контрольній групі. Тут лише 48% студентів вільно користуються комп'ютером і 52% – мають лише навички користування.

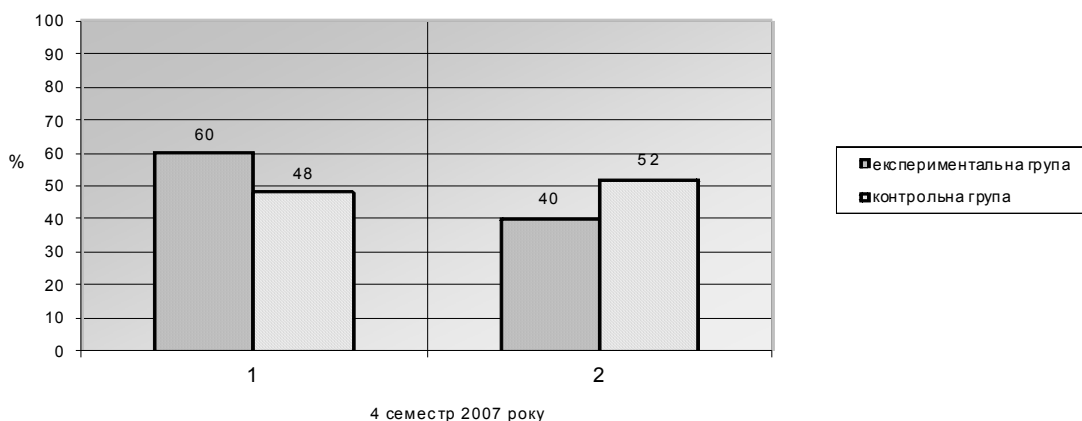

Рис. 1. Діаграма, що показує вміння студентів технічних коледжів користуватися персональним комп'ютером.

В експериментальній групі 20 студентів із 100 (20%) не використовують комп'ютер у навчальному процесі; 60 студентів (60%) – використовують лише для довідкової інформації; 20 студентів (20%) – постійно користуються комп'ютером у навчальному процесі. В контрольній групі ці показники були такими: 29% – не використовують комп'ютер у навчальному процесі, 52% – використовують лише для довідкової інформації, 19% постійно використовують комп'ютер у навчальному процесі (Рис. 2).

Друге запитання нашого тесту, було: "Для чого Ви використовуєте комп'ютер у навчальному процесі?". Цим самим ми хотіли перевірити, наскільки студенти вміють використовувати комп'ютер і як вони розуміють його застосування. В експериментальній групі 20% студентів взагалі не використовують комп'ютер у навчанні, 60% – використовують для довідкової інформації, і лише 20% використовують комп'ютер у навчальному процесі. У контрольній групі ці показники становили: 29% – не використовують комп'ютер у навчальному процесі, 52% – використовують лише для довідкової інформації і 19% використовують у навчальному процесі.

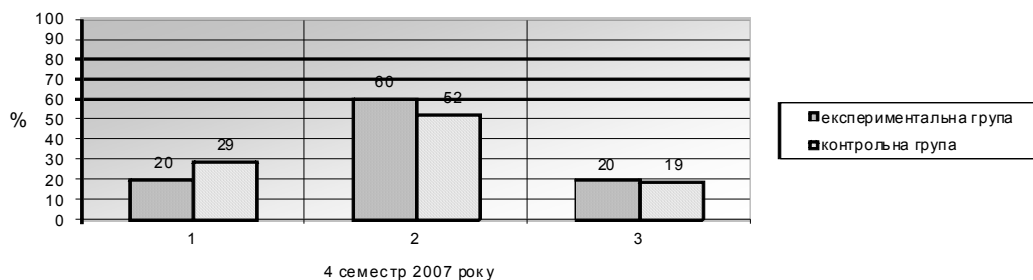

Рис. 2. Діаграма, що показує використання студентами технічних коледжів персональних комп'ютерів у навчальному процесі.

В експериментальній групі 33 студенти із 100 (33%) вважають, що користуватися комп'ютерною технікою потрібно лише для моделювання складних процесів; 12 студентів із 100 (12%) вважають, що користуватися комп'ютерною технікою потрібно лише при тестуванні та контролі знань; 55 студентів із 100 (55%) вважають, що користуватися комп'ютерною технікою потрібно на всіх етапах навчального процесу. У контрольній групі ці показники становили – 32%, 21% і 47% відповідно.

Третє запитання стосувалося того, чи потрібно взагалі використовувати комп'ютер в навчальному процесі, чи лише на його окремих ланках. У результаті ми отримали такі дані: в експериментальній групі 55% опитаних вважають, що комп'ютер потрібно використовувати на всіх етапах навчального процесу; 33% відповіли, що комп'ютер необхідний лише при моделюванні складних процесів; 12% студентів відповіли, що комп'ютер потрібно використовувати лише при контролі знань. У контрольній групі ми отримали такі результати: 47% опитаних вважають, що комп'ютер потрібно використовувати на всіх етапах навчального процесу; 32% відповіли, що комп'ютер необхідний лише при моделюванні складних процесів; 21% студентів відповіли, що комп'ютер потрібно використовувати лише при контролі знань.

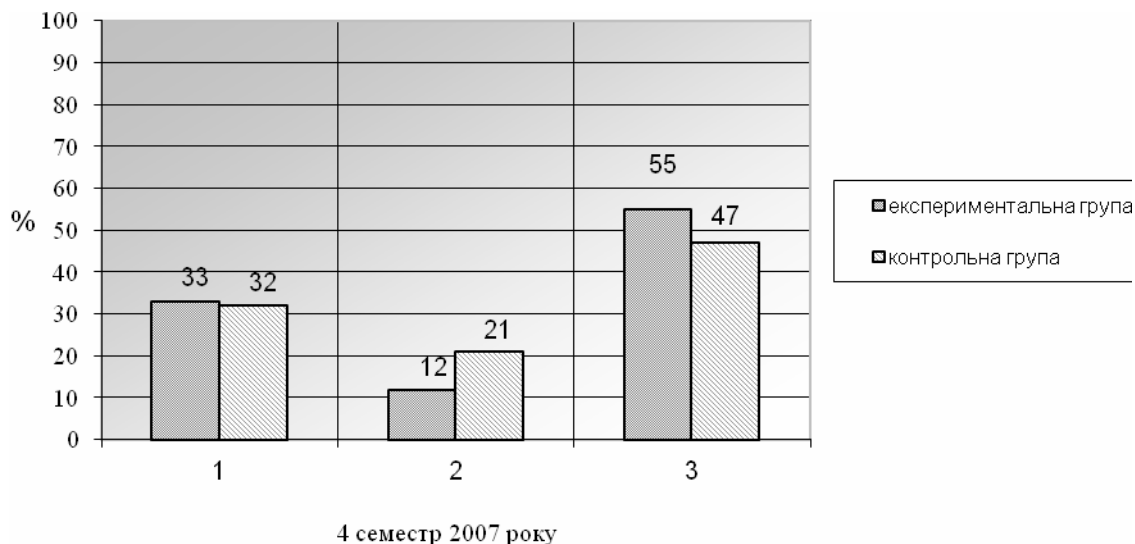

Рис. 3. Діаграма, що показує потребу використання персонального комп'ютера студентами в навчальному процесі.

Метою другого анкетування була перевірка знань студентів про всевітню мережу Internet, електронну пошту та електронні бібліотеки.

В експериментальній групі 75 студентів із 100 (75%) мають досвід роботи в Інтернеті; 20 студентів із 100 (20%) були сторонніми спостерігачами при роботі в Інтернеті; 5 студентів із 100 (5%) не мають досвіду роботи в Інтернеті. У контрольній групі ці показники становили – 72%, 17% і 11% відповідно.

Що ж стосується вміння користуватися мережею Internet, то в експериментальній групі цей показник становить 75%; 20% були лише спостерігачами при роботі в Інтернеті; 5% – взагалі не мають досвіду роботи із мережею. У контрольній групі ці показники становили: 72% опитаних мають досвід роботи із мережею Internet, 17% – були лише сторонніми спостерігачами і 11% – взагалі не мають досвіду роботи із мережею.

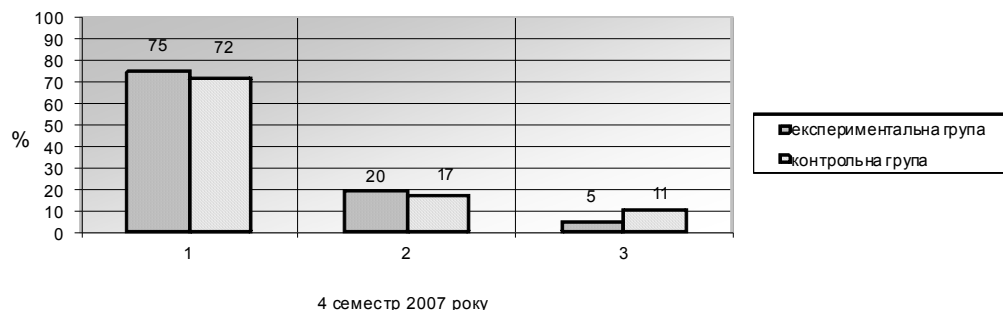

Рис. 4. Діаграма, що показує вміння користуватися Інтернетом

В експериментальній групі 60 студентів із 100 (60%) не користуються електронною поштою; 40 студентів із 100 (40%) постійно використовують можливості електронної пошти. У контрольній групі ці показники становили – 54% і 46% відповідно.

Стосовно вміння студентів користуватися електронною поштою, то в експериментальній групі цей показник становив 60%, а тих, що не користуються електронною поштою, – 40%. У контрольній групі 54% та 46% відповідно. І взагалі, при підготовці студентів до майбутньої професійної діяльності використання електронної пошти є необхідним. Оскільки цим самим студенти листуються між собою, передають інформацію, знаходячись навіть на великій відстані. Також, таким чином можна дізнатися про технології, які використовуються в інших закладах.

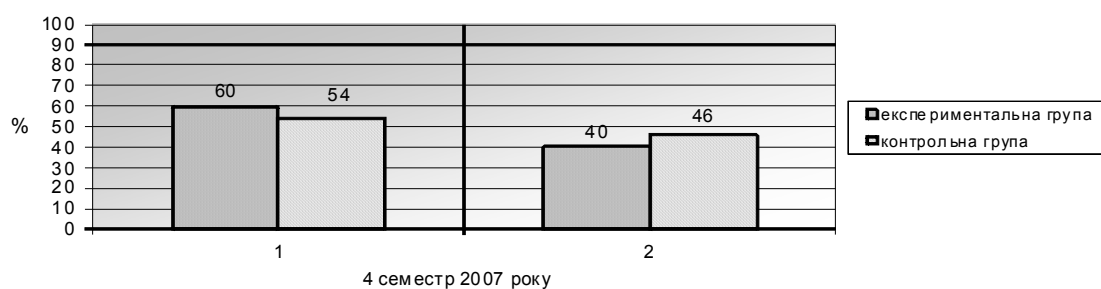

Рис. 5. Діаграма, що показує вміння користуватися електронною поштою.

В експериментальній групі 24 студенти із 100 (24%) користуються традиційною бібліотекою; 24 студенти із 100 (24%) не використовують ані традиційної, ані електронної бібліотеки; 52 студенти із 100 (52%) користуються електронною бібліотекою, і вважають цей сервіс дуже корисним. У контрольній групі ці показники становили – 27%, 27% і 46% відповідно.

Метою останнього завдання було перевірити, чи студенти використовують електронну бібліотеку в підготовці до занять. Як показали результати, в експериментальній групі 24% опитаних використовують джерела традиційної бібліотеки; 24% не користуються ані традиційною, ані електронною бібліотекою; 52% студентів користуються електронною бібліотекою. Проте ми сподіваємося, що в недалекому майбутньому користувачів електронної бібліотеки стане більше.

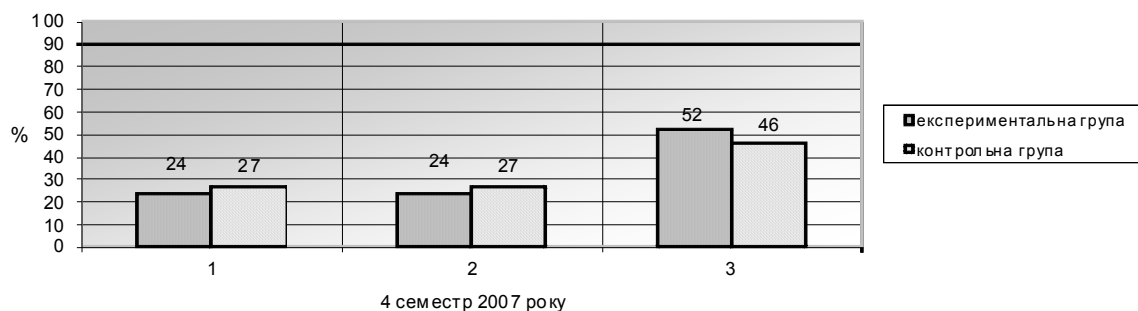

Рис. 6. Діаграма, що показує вміння користуватися електронною бібліотекою.

Згідно з думкою Л.І.Черниш, комп'ютер у навчальному процесі технічного коледжу – це "контролююча машина, навчальний тренажер, моделюючий стенд, інформаційно-довідникова система, ігрове навчальне середовище та електронний конструктор" [3, 62].

Отже, аналіз результатів констатувального експерименту свідчить про те, що рівень знань і навичок студентів II курсу є достатнім для формування початкового орієнтування у вирішенні професійно-педагогічних завдань.

Студенти, що навчаються у XXI столітті, – це люди, які за своїм інтелектуально-професійним рівнем розвитку мають відповідати умовам сучасного інформаційного суспільства. Знання предмета "Інформатики" за професійним спрямуванням, а також вміння постійно підвищувати свій професійний рівень допоможе сьогоdnішньому студенту отримати в майбутньому престижну та високооплачувану роботу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кремень В.Г., Николаєнко С.М. Вища освіта в Україні: Навч. посібник. – К.: Знання, 2005. – 325 с.
2. Глушков В.М. Основы безбумажной информатики. – М.: Наука, 1982. – 552 с.
3. Черниш Л.І. Виховання інформаційної культури в процесі використання комп'ютерних технологій під час підготовки фахівців економічного профілю // Проблеми освіти. – 2006. – № 44. – С. 62-66.

УДК 37.013.42

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА МОДЕЛЬ ОПТИМІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО СТАНОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ТЕЛЕВІЗІЙНОГО ВПЛИВУ

Шведова Я. В., аспірант

Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна

У статті обґрунтовується необхідність педагогічного регулювання складної системи "студент-телебачення" у зв'язку з особливостями інформаційної епохи, пропонуються шляхи вирішення цієї проблеми.

Ключові слова: соціальне становлення, студенти, телевізійний вплив.

Шведова Я.В. СОЦИАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ ОПТИМИЗАЦИИ СОЦИАЛЬНОГО СТАНОВЛЕНИЯ СТУДЕНТОВ В УСЛОВИЯХ ТЕЛЕВИЗИОННОГО ВЛИЯНИЯ / Харьковский национальный университет им. В.Н. Каразина, Украина.

В статье обосновывается необходимость педагогического регулирования сложной системы "студент-телевидение" в связи с особенностями информационной эпохи, предлагаются пути решения данной проблемы.

Ключевые слова: социальное становление, студенты, телевизионное влияние.

Shvedova Y.V. SOCIAL-PEDAGOGICAL MODEL OF REGULARS THE STUDENTS SOCIAL FORMATION IN THE TV INFLUENS CONDITION / Kharkov National University, Ukraine.